

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΜΙΑ ΑΠΟΣΤΟΛΗ

"Ήμουνα τότε μαθητής στο Γυμνάσιον τῆς Πλάκας. Γυμνασιάρχῃ εἶχαμε τὸν μακαρίτη τὸν Σωτῆρο τὸν Σακελλαρόπουλο, τὸν γαμπρὸ τοῦ Μιστριώτη. "Εγραφα καὶ στὴν «Ἀκρόπολι» τοῦ Γαβριηλίδη, κρίνων τὴν Κοινωνίαν, τὴν Πολιτείαν, τὰ πάντα καὶ τοὺς πάντας.

— Εἶσαι ἔτοιμος;

"Ενα ἀπόγευμα μοῦ λέει ὁ Γαβριηλίδης:

— Εἶσαι ἔτοιμος;

— Γιατί;

— Σὲ μιά ὥρα πρέπει νὰ φύγῃς γιὰ τὴ Σάμο. Ἀπεβιβάσθη τουρκικὸς στρατὸς ἐκεῖ, κατεπατήθησαν τὰ προνόμια τῆς νήσου, ἀνάγκη τὸ λοιπὸν νὰ μεταβῆς ἐκεῖ ἀμέσως. "Εγινεν ἐπανάστασις.

— Τί νὰ κάμω ἐγὼ ἐκεῖ πέρα; Νὰ τὴν... καταστειλῶ;

— "Οχι, νὰ τὴν περιγράψῃς. Πρόσεχε μόνον νὰ τὸ κρατήσῃς μυστικῶς, γιὰ νὰ ἔχῃ ἡ «Ἀκρόπολις» φρέ-

σκες καὶ σπαρταριστὲς περιγραφές, πρὶν τὸ μάθουν ἡ ἄλλες ἡ ἔφημερίδες.

— Καλὰ, ἀλλὰ ὅπως τὸ ἔμαθον ἡ «Ἀκρόπολις», δὲν θὰ τὸ μάθανε καὶ ἡ ἄλλες ἔφημερίδες;

— "Οχι. Ἐμένα μοῦ τὸ εἶπεν ἐμπιστευτικῶς ὁ Παπαγεωργιάδης.

"Ὁ Παπαγεωργιάδης τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, ἦταν ἕνας καλὸς καὶ ἰκανὸς ὑπάλληλος, ἐπιθεωρητὴς μάλιστα τῶν Προξενείων, ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζεν ἄλλη γλῶσσα παρὰ μονάχα τὰ ἑλληνικά.

"Ήτανε Ρουμελιώτης.

Σὲ λίγο, ἤμουνα στὸ θαπὸρι, ὅταν, κάτω στὸ καπνιστήριον, βλέπω τὸν φίλο κ. Γιώργη Βουτσινᾶ, διευθυντὴ σήμερα τῆς «Ἀκροπόλεως», πάντοτε φρέσκον καὶ ἀειθαλῆ, μὲ ἕνα ἄνθος στὴν μπουτουιέρα.

— Ποῦ πᾶς; τοῦ λέω.

— Στὴν Ἀλεξάνδρεια, μοῦ ἀπαντᾷ.

— Μὰ, αὐτὸ τὸ θαπὸρι δὲν πάει στὴν Ἀλεξάνδρεια!

— Μπᾶ! μοῦ εἶπε, δῆθεν ἐκπληττόμενος. Τότε θάκανα λάθος.

— Προφθάνεις νὰ θῆς, τοῦ εἶπα.

— "Ε τώρα, μιά πού θρέθηκα ἐδῶ, θὰ... πάω, ὅπου πάει! Τὸν κύτταξα καλὰ-καλὰ στὰ μάτια.

— Βρὲ Γιώργη, τοῦ λέω, μήπως πᾶς στὴ Σάμο;

— Τί νὰ κάμω;

— Γιατί, ἐκεῖ πηγαίνω κι' ἐγὼ καὶ εἶνε περιττὸ νὰ τὸ κρύβῃ ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλο...

Τὸν ἔστειλεν κι' αὐτὸν τὸ «Ἐμπρὸς» γιὰ τὴν ἐπανάστασι τῆς Σάμου. Τοὺς τὸ εἶπε καὶ ἐκεῖ «ἐμπιστευτικῶς» ὁ ἴδιος ὁ Παπαγεωργιάδης. Κρίμα πού δὲν ἐπρόφθασε νὰ τὸ ἀνακοινώσῃ «ἐμπιστευτικῶς» καὶ σ' ὅλο τὸν Τύπο τῆς Ἀθήνας! Θὰ εἴμεθα, ἔτσι, πῶς μεγάλη συντροφιά καὶ πῶς ἐνδιαφέρον τὸ ταξίδι.

"Ὁ κ. Βουτσινᾶς, πού ξέρει τὰ ἀγγλικά καλὰ, σχετίστηκε στὸ θαπὸρι μὲ ἕναν Ἄγγλον ἰδιότροπο, πού ἐρχότανε ὁ ἀθέοφοβος ἀπὸ τὸ Λονδίνο γιὰ νὰ... πῆ κρασί τῆς Σάμου, ὅπως ἔλεγε.

Μοναδικὴ καὶ θαυμαστὴ ἀπόφασις Ἄγγλου κρασοπατέρα.

Θὰ ἦτανε πολὺ πρῶτῃ ὅταν τὸ θαπὸρι ἔφθασε στὸ Βαθὺ τῆς Σάμου.

Κανένας, μέσα στὸ θαπὸρι, ἐκτὸς ἀπὸ μένα καὶ τὸν κ. Βουτσινᾶ, δὲν ἤξερε τί γινόταν στὸ νησί.

"Ερημῆ φαίνότανε ἡ πόλις, ἡ προκυμαία ἀδειανὴ καὶ θάρκα δὲν ἐρχόταν νὰ μᾶς παραλάβῃ.

Τὸ θαπὸρι σφύριζε καὶ ξανασφύριζε.

ἀλλὰ ψυχὴ πουθενὰ δὲν φαινόταν.

— Τί διάβολο συμβαίνει; μουρμούριζεν ὁ καπετάνιος ἀπάνω στὴ γέφυρα. Τί ἔπαθεν αὐτὸς ὁ κόσμος;

Τέλος, μὲ τὰ πολλὰ, φάνηκε νὰ ἔρχεται μιά θάρκα μόνον μὲ Τούρκους χωροφύλακας. Ἐρχόντουσαν νὰ ἐξετάσουν μήπως ἐπιβαίνουν τοῦ θαποριοῦ... ἀντάρτες.

— "Ονειρο θὰ εἶδανε, πρῶτῃ-πρῶτῃ, μουρμούρισεν ὁ καπετάνιος δαγκώνοντας τὰ μουστάκια του.

"Ὅταν ὅμως ἐμαθεύτηκε τί ἔγινε στὴ Σάμο, ὅλοι οἱ ἐπιβάτες τρόμαξαν. Κανεὶς δὲν ἤθελε νὰ ἀποβιβάσθῃ. Οἱ μόνον πού δηλώσανε ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ κατεβούν, ἦσαν ὁ Γιώργης Βουτσινᾶς, ὁ ὑποφαινόμενος καὶ ὁ λόρδος ὁ μπεκρῆς, ὁ ὁποῖος, μὴ γνωρίζων τὰ ἑλληνικά, δὲν πῆρε κάθο τί γινόταν. Οἱ ἄλλοι γιὰ τὴ Σάμο ἐπιβάτες, ἐδήλωσαν πὼς θὰ γυρίσουν πίσω στὸν Πειραιᾶ.

Μᾶς ἔβγαλε τοῦ θαποριοῦ ἡ θάρκα στὴν ἀκτὴ καὶ μᾶς ἄφησε στὴν ἀποβάθρα ξερούς καὶ κατάπληκτους.

Ὅτε ἀχὸς ἀκούγονταν, οὔτε ψυχὴ ἀνθρώπινη φαίνότανε στὴν πόλι.

Τὰ σπιτία, τὰ καταστήματα, κλειστὰ, κατάκλειστα, οἱ δρόμοι ἀδειανοὶ, ἡ θάρκες στὴν παραλία δεμένες, ἔρημες, τὰ κέντρα σφαλισμένα.

— Καὶ τώρα, τί θὰ κάνουμε; ρώτησα.

Τὸ θαπὸρι σφύριζε καὶ ἔστριβε νὰ φύγῃ.

— Νὰ προχωρήσουμε, πρότεινε ὁ Βουτσινᾶς.

— Νὰ πᾶμε, ποῦ;

— Ξέρω κι' ἐγὼ!

— Πᾶμε νὰ παραδοθοῦμε στὴν... τουρκικὴ ἀστυνομία.

— Τὸ κακὸ εἶνε πού οὔτε κι' αὐτὴ δὲν φαίνεται!

— Καὶ τοῦτον ἐδῶ, τί θὰ τὸν κάνουμε; εἶπα στὸ Γιώργη

τὸ Βουτσινᾶ, δείχνοντάς του τὸν Ἐγγλέζο.

"Ὁ Βουτσινᾶς τοῦ ἐξήγησε τί συνέβαινε στὴν πόλι.

— Χαλάσαν οἱ ἐπαναστάται τὶς ταβέρνες; ρώτησε αὐτὸς.

— "Οχι.

— Τότε, πᾶμε νὰ... πιούμε!

— Ποῦ;... "Ὅλα εἶνε κλειστὰ.

— Θὰ... σπάσουμε μιά πόρτα.

"Ήταν ντυμένος κάτασπρα, λινὰ, καὶ φοροῦσε στὸ κεφάλι του μιά κάσκα περιηγητοῦ, κατάλευκη, σάν χιόνι, μὲ ἕνα τουλουπάνι σάν σαρίκι. Καθὼς τὸν κύτταζεν ὁ Βουτσινᾶς, θαυμάζοντας τὴν ἀδιαφορία του ἢ καὶ τὴν... ἀναισθησία του, τοῦ ἤλθε, αἰφνιδίως, καθὼς θαδίζαμε ἀπάνω στὴς προκυμαίας τὸ πλακόστρωτο, πού ἦταν ἐδῶ κι' ἐκεῖ θρεγμένο μὲ σταλαγματιές ἀπὸ αἷμα ἀνθρώπινον, τοῦ ἤλθε, λέγων, αἰφνιδίως μιά ἰδέα:

— Ξέρεις, μοῦ λέει, ὅτι διατρέχουμε τὸν κίνδυνον νὰ φάμε καμμιά ντουφεκιά;

— "Ε, κι' ἔπειτα;

— Πρέπει νὰ προχωρήσουμε μὲ μιά λευκὴ σημαία!

— Ποῦ νὰ τὴ θροῦμε; Βγάζουμε τὸ σακκάκι τοῦ Ἐγγλέζου;

— "Οχι, ἀλλὰ κάτι καλύτερο, σκέφθηκα νὰ κάνουμε.

— Σὰν τί;

— Νὰ θάλουμε αὐτὸν τὸν ἴδιον, ἐμπρὸς-ἐμπρὸς, πού εἶνε λευκοντυμένος σάν πραγματικὴ λευκὴ σημαία.

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 63)

Πάντοτε φρέσκος καὶ ἀειθαλῆς, μὲ ἕνα ἄνθος στὴ μπουτουιέρα.

Μὲ κάτι Τούρκους χωροφύλακας.

"Ὁ καπετάνιος θλαστή-μοῦσε.